

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16C/63/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122276875
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:6122276875.2

Uznesenie

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: Q. X., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. XX, zastúpený: JUDr. Jozef Jesenič, advokát so sídlom Tomášikova 5/B, Bratislava, IČO: 50519174, proti žalovanej: E. X., narodená XX.XX.XXXX, bytom A. XX, W., zastúpená: Mgr. Peter Miklóssy, advokát so sídlom Hlavná 1221, Vrábľe, v konaní o zaplatenie sumy 26418,50 eura s príslušenstvom, o späťvzati žaloby, takto

rozhodol:

I. Konanie sa z a s t a v u j e.

II. Žalovaná má voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

III. Žalobcovi sa v r a c i a súdny poplatok vo výške 784,57 eura po právoplatnosti tohto uznesenia prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. - prevádzkovateľa systému, IČO: 36631124, so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, ktorý poplatok prevádzkovateľ systému vráti do 30 dní od doručenia odpisu tohto právoplatného uznesenia.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v rámci upomínacieho konania, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica, domáhal zaplatenia sumy 26418,50 eura s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica dňa 25.04.2022 vydal platobný rozkaz sp. zn. 41Up/307/2022, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. Platobný rozkaz, vrátane žaloby s prílohami bol žalovanej doručený do vlastných rúk, ktorá podala voči platobnému rozkazu odpor. Žalobca navrhol pokračovať v konaní v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní.

2. Súd vyzval žalobcu na späťvzatie žaloby podľa § 138 CSP, keďže zo skutočností uvedených v žalobe preukázateľne vyplývalo, že žalobca sám zavinił vznik bezdôvodného obohatenia, keď bezdôvodne vrátil plnenie, ktorému žalovaná reálne plnila na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 12Pc/11/2017-192 zo dňa 11.12.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.04.2021. Žiadna pohľadávka žalobcovi ani nemohla vzniknúť, keďže sa jednalo o tú istú pohľadávku, nie novovzniknutú, v dôsledku čoho je nárok v celom rozsahu nedôvodný. Okrem toho, priznanie takéhoto plnenia nie je možné, pretože tomu bráni prekážka veci právoplatne rozsúdenej.

3. Dňa 08.08.2022 doručil žalobca súdu podanie, ktorým zobral žalobu v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Späťvzatie žaloby odôvodnił tým, že po podaní návrhu na vydanie upomínacieho platobného rozkazu žalovaná dlžnú sumu uhradila a to platbou zo dňa 02.04.2022, čím žalobca dosiahol cieľ žaloby. Žalobca žiadal, aby mu súd priznal nárok na náhradu trov konania a zároveň rozhodol o vrátení zaplatených súdnych poplatkov.

4. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

5. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

8. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9. Podľa článku 4 ods. 2 CSP, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

10. Podľa článku 5 CSP, zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

11. Pretože žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a vzal žalobu späť v celom rozsahu, súd akceptoval späťvzatie žaloby a konanie zastavil. Súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby nebol potrebný, pretože k späťvzatiu žaloby prišlo skôr ako sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ľarchu toho, kto sa iba bránil. Pojem „procesné zavinenie“ je tak potrebné vykladať komplexne a extenzívne, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre, t. j. nie v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania. Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. 09. 2011 sp. zn. 7M Cdo 4/2010).

12. Náhrada trov konania plní vo vzťahu k sporovým stranám tri základné funkcie. Predovšetkým ide o funkciu kompenzačnú, ktorá vyplýva už zo skutočnosti, že trovy konania sa strane nahrádzajú. To je prejavom tradičného princípu, podľa ktorého tomu, kto je v práve, nemôže byť vedenie sporu na škodu. Súčasne možno pri náhrade trov konania vnímať aj prvky preventívnej funkcie, keďže nevyhnutnosť vzniku trov každého sporového konania do určitej miery preventívne pôsobí proti svojvoľnému a šikanóznemu uplatňovaniu alebo bráneniu domnelých subjektívnych práv na súde. Trovy konania a ich náhrada plnia aj akúsi sankčnú funkciu, a to najmä pri aplikácii princípu procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP) a čiastočne aj v súvislosti s celkovou náhradou trov konania protistrany.

13. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúma zavinenie iba z procesného hľadiska a neposudzuje právo žalobcu, teda žalobu podľa hmotného práva. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti

za zavinenie. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich zaviniel. Povedané inými slovami, zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že tá zo strán sporu, ktorá zaviniela, že trovy vznikli, je povinná ich nahradiť. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Ide o zásadu, ktorá je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania.

14. Žalobca si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie sumy titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktorý mu mal vzniknúť vrátením už priznaného plnenia na základe rozsudku Okresného súdu Nitra od č.k. 12Pc/11/2017 - 162 zo dňa 11.12.2019 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu pod sp. zn. 9CoP/8/2020, ktorým súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, v zmysle ktorého bola žalobkyňa zaviazaná povinnosťou zaplatiť žalovanému (v tomto konaní v postavení žalobcu) z titulu vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 26418,50 eur. Žalovaná svoju povinnosť uloženú súdom splnila a sumu, na ktorú bola zaviazaná rozsudkom žalobcovi uhradila. Žalobca v dôsledku podania návrhu na obnovu konania vrátil prijaté plnenie žalovanej, bez relevantného dôvodu, na základe ktorého, by mal tak učiniť a prijaté plnenie vrátiť žalovanej. Žalovaná opätovne uhradila žalovanú sumu na účet žalobcu po podaní žaloby v rámci upomínacieho konania a to dňa 02.04.2022, skutočnosť ktorá vyplýva aj z doloženého potvrdenia o úhrade žalovanou, pričom Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz až dňa 25.04.2022, teda v čase kedy už žalobca musel mať nevyhnutne pozitívnu vedomosť o tom, že žalovaná už druhýkrát uhradila požadovanú sumu na jeho účet. Z uvedeného vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal duplicitne judikovaného nároku a zobral žalobu späť ako reakciu na výzvu súdu a to podaním zo dňa 08.08.2022, a to aj napriek pozitívnej vedomosti, že žalovaná dlh uhradila už dňa 02.04.2022, preto možno konštatovať, že je to práve žalobca, ktorý procesne zaviniel zastavenie konania, z ktorého dôvodu súd priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože žalobca zapríčinil vznik trov žalovanej, ktoré by inak nevznikli a to aj s poukazom na článok 4 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti súd musí nevyhnutne poznamenať, že žalobca zobral žalobu späť až v auguste 2022, hoci vedel, že k opätovnému vráteniu sumy došlo v apríli 2022, teda sám žalobca zapríčinil, že žalovanej museli v súvislosti s bezúspešným uplatňovaným jeho domnelého práva vzniknúť trovy, ktoré by v dôsledku právneho zastúpenia za normálnych okolností žalovanej ani nemuseli vzniknúť. Okrem toho, už samotné podanie žaloby možno označiť ako šikanóznny výkon práva smerujúci proti žalovanej, keď žalobca zastúpený advokátom podal žalobu, hoci mu v tom bránila prekážka veci právoplatne rozsúdenej a to v podobe nároku priznaného zo strany Okresného súdu Nitra. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že ani vrátenie súdom priznaného plnenia zo strany samotného žalobcu žalovanej nemalo oporu v platnom práve, pretože podanie žaloby na obnovu konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje len k obnoveniu pôvodného konania, ergo na vrátenie uvedenej sumy neexistoval žiadny právny titul ani dôvod. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto uznesenia. Zároveň súd nevzhladol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

15. V uvedených súvislostiach súd upriamuje pozornosť aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že účastník konania, ktorý svojím protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne poniesie sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti. Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne brániť svoje práva. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 178/2019 zo dňa 26.05.2020).

16. Podľa názoru súdu, priznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej vyžadovalo aj spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov strán sporu, pretože súd nemôže formalisticky nahliadať na pojem procesné zavinenie, tak ako to prezentoval žalobca. V takom prípade by súd nezohľadnil a nesprávne aplikoval procesnú právnu normu, ktorá vyžaduje explicitné skúmanie procesného zavinenia na zastavení konania a zohľadnenia celého radu skutočností, výlučne procesného charakteru. Priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi by bolo nielen v predmetnej veci nespravodlivým rozhodnutím, ale takéto rozhodnutie by negatívne zasiahlo do majetkovej sféry žalovanej, hoci procesne jej v žiadnom prípade nemožno pričítať zavinenie na zastavení konania.

17. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ďalej iba „zákon o súdnych poplatkoch“), poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, odvolania, žaloby na obnovu konania alebo dovolania sa vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa žaloba, návrh na začatie konania, odvolanie, žaloba na obnovu konania alebo dovolanie odmietlo alebo vzalo späť pred prvým pojednávaním bez ohľadu na to, či bol vydaný platobný rozkaz; to neplatí, ak bolo dovolanie odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Ak sa návrh na začatie konania o rozvod manželstva vzal späť po prvom pojednávaní na príslušnej inštancii súdov, vráti sa polovica všetkých zaplatených poplatkov. V konaní pred správnym súdom sa poplatok vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa správna žaloba, kasačná sťažnosť alebo žaloba na obnovu konania odmietla alebo vzala späť pred prejednaním veci.

18. Podľa § 11 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, okrem poplatku v konaní o rozvod manželstva a poplatku, ktorý sa vracia podľa odseku 1, sa poplatok alebo jeho časť (preplatok) vracia krátený o 1 %, najmenej však 6,70 eura. Ak sa návrh vzal späť pred zaplatením poplatku, poplatok sa nevyrubuje.

19. O vrátení súdneho poplatku súd rozhodol podľa § 11 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch. Vzhľadom na to, že k späťvzatiu žaloby došlo ešte pred prvým pojednávaním vo veci samej, vráti sa žalobcovi krátený súdny poplatok o 1% a to vo výške 784,57 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému (zaplatený súdny poplatok 792,50 - 7,93 eura).

Poučenie:

Proti výroku I. a II. tohto rozhodnutia možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Proti výroku III. tohto rozhodnutia nie je možné podať odvolanie.